

NOWE ZASADY ROZPORZĄDZANIA AKCJAMI



WPIS DO REJESTRU AKCJONARIUSZY JAKO PODSTAWA NABYCIA AKCJI

*Termin
wejścia w życie
zmian:
01.03.2021 r.*

Z dniem 1 marca 2021 r. uregulowania odnoszące się do niepublicznych spółek akcyjnych ulegają fundamentalnej zmianie. Dokumenty akcji imiennych i akcji na okaziciela zostają zastąpione zdematerializowanymi akcjami zapisywanymi w rejestrach akcjonariuszy, prowadzonymi przez uprawnione podmioty (np. domy maklerskie) z którymi spółki zawarły stosowne umowy. Istotnej zmianie ulegają przy tym również zasady dotyczące rozporządzania akcjami.

Dotychczas przeniesienie akcji imiennych wymagało pisemnego oświadczenia oraz przeniesienia posiadania akcji. Natomiast przeniesienie akcji na okaziciela wymagało wydania dokumentu akcji.

*Wpis do rejestru
akcjonariuszy jako
przełamanie
przeniesienia akcji*

Od 1 marca 2021 r. co do zasady nabycie zarówno akcji imiennych jak i na okaziciela następować będzie z chwilą dokonania w rejestrze akcjonariuszy wpisu wskazującego nabywcę, liczbę oraz rodzaj, serie i numery albo kody emisji nabytych akcji. W rezultacie umowa sprzedaży akcji będzie wywoływać wyłącznie skutek zobowiązujący a **przeniesienie tytułu do sprzedawanych akcji nastąpi dopiero z chwilą dokonania odpowiedniego wpisu do rejestru akcjonariuszy przez podmiot prowadzący ten rejestr.**

Wpis w rejestrze akcjonariuszy będzie miał również rozstrzygające znaczenie z punktu widzenia relacji akcjonariusza wobec spółki. Wobec spółki za akcjonariusza uprawnionego do wykonywania praw i obowiązków z akcji (takich jak np. prawo do dywidendy, prawo uczestnictwa w walnym zgromadzeniu akcjonariuszy czy prawo głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy) będzie uznawana jedynie osoba wpisana do rejestru akcjonariuszy.

WYJĄTKI

Zasada, zgodnie z którą nabycie akcji następuje z chwilą dokonania odpowiedniego wpisu w rejestrze akcjonariuszy nie dotyczy sytuacji, w których przejście tytułu do akcji następuje z mocy prawa, np.:

- objęcia akcji (z wyjątkiem objęcia akcji w konsekwencji ich warunkowej emisji);
- przejścia akcji wskutek powołania do spadku lub zapisu windykacyjnego;
- przejścia akcji w drodze wniesienia akcji jako wkładu niepieniężnego do spółki;

*Wyłączenie
konstytutywnego
wpisu w
odniesieniu do
zdarzeń
powodujących
przejście akcji z
mocy prawa*

- przejścia akcji w drodze połączenia, podziału lub przekształcenia spółki.

PROCEDURA DOKONYWANIA WPISU DO REJESTRU AKCJONARIUSZY

Wpis w rejestrze akcjonariuszy polega na ujawnieniu prawa, jego zmianie bądź wykreśleniu. Wpisy dokonywane są przez podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy co do zasady w terminie siedmiu dni:

- **na żądanie spółki** (m.in. w przypadku wpisu akcji nowych emisji, wykreślenie umorzonych akcji oraz ujawnienia przystępujących spółce akcji własnych);
- **na żądanie osoby mającej interes prawny w dokonaniu wpisu** (m.in., nabywcy akcji, zastawnika); lub
- **z urzędu** (m.in. w przypadku zajęcia praw majątkowych przez komornika czy przekazania zawiadomienia w ramach egzekucji administracyjnej).

W przypadku wpisu nabywcy akcji do rejestru akcjonariuszy w związku z zawarciem umowy nabycia akcji procedura wskazana w przepisach obejmuje następujące działania:

- **zgłoszenie żądania i dokumentów uzasadniających dokonanie wpisu**

Osoba żądająca wpisu powinna przedłożyć podmiotowi prowadzącemu rejestr akcjonariuszy żądanie i dokumenty uzasadniające dokonanie wpisu. W przypadku nabycia akcji będzie to przede wszystkim umowa sprzedaży akcji. Przepis nie precyzuje formy, w jakiej powinny zostać przekazane dokumenty, a więc ewentualna konieczność złożenia oryginałów może wynikać z wymogów przyjętych przez dany podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy.

- **badanie żądania**

Po otrzymaniu żądania dokonania wpisu wraz z dokumentami uzasadniającymi żądanie, podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy bada treść i formę tych dokumentów. Podmiot ten nie ma obowiązku badania zgodności z prawem oraz prawdziwości dokumentów uzasadniających dokonanie wpisu (w tym autentyczności podpisów), chyba, że poweźmie w tym względzie uzasadnione wątpliwości. W ramach prowadzonego badania podmiot prowadzący rejestr jest zobowiązany uwzględnić ograniczenia co do rozporządzania akcjami.

- **zawiadomienie o zamiarze wpisu**

Przed dokonaniem wpisu, podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy powiadamia zbywcę o treści zamierzonego wpisu. Wymogu zawiadomienia nie stosuje się, jeżeli zbywca wyrazi zgodę na wpis.

- **zawiadomienie o wpisie lub niedokonaniu wpisu**

O dokonanym wpisie podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy niezwłocznie powiadamia osobę żądającą wpisu oraz spółkę. Zawiadomienie nie jest kierowane do osoby, której uprawnienie zostały wykreślone tj. sprzedającego akcje chyba że ten złoży również (obok nabywcy) wniosek o wpis przeniesienia akcji do rejestru akcjonariuszy.

Jeżeli podmiot prowadzący rejestr zdecyduje o niedokonywaniu wpisu, powinien niezwłocznie zawiadomić o tym osobę żądającą wpisu, podając jednocześnie przyczyny niedokonania wpisu. Obowiązek wskazania przyczyn niedokonania wpisu ma ułatwić wnioskodawcy skorygowanie ewentualnych nieprawidłowości.

W praktyce warto jeszcze przed finalizacją transakcji sprzedaży akcji rozważyć przedłożenie podmiotowi prowadzącemu rejestr projekty stosownych dokumentów w celu ich weryfikacji i zgłoszenia ewentualnych uwag. Zmniejszy to ryzyko odmowy wpisu nabywcy do rejestru akcjonariuszy. Jest to tym bardziej istotne, że przepisy nie regulują trybu zaskarżenia rozstrzygnięć podmiotu prowadzącego rejestr akcjonariuszy. Wobec tego podmiot mający interes we wpisie może dochodzić swoich praw wyłącznie na drodze sądowej.

ZMIANY W UMOWACH SPRZEDAŻY AKCJI

Zmiana zasad rozporządzania akcjami wymaga odzwierciedlenia w umowach sprzedaży akcji.

Wprowadzenie nowych zasad rozporządzania akcjami wymaga wprowadzenia odpowiednich postanowień do dokumentacji transakcji obejmujących sprzedaż akcji. Postanowienia te powinny dotyczyć w szczególności:

- **wprowadzenia zgody zbywcy akcji na wpis do rejestru akcjonariuszy**

W przypadku wyrażenia zgody na wpis przez zbywcę, podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy nie jest zobowiązany do jego zawiadomienia o zamierzonym wpisie, co może przyspieszyć procedurę wpisu.

- **wprowadzenia zobowiązania do współpracy stron w zakresie wpisu nabywcy do rejestru akcjonariuszy**

Zobowiązanie do współpracy będzie stanowiło czynnik mobilizujący zbywcę do ewentualnego wsparcia nabywcy w toku procedury wpisu nabywcy do rejestru akcjonariuszy.

- **zabezpieczenia stron na wypadek odmowy dokonania wpisu**

W umowie sprzedaży akcji warto umieścić postanowienia, które będą zabezpieczały strony na wypadek gdyby doszło do odmowy wpisu nowego nabywcy do rejestru akcjonariuszy. Takim postanowieniem może być np. umowne prawo odstąpienia od umowy.

- **uzgodnienie zasad postępowania w okresie od zawarcia umowy do dnia wpisu**

W okresie od dnia zawarcia umowy do dnia wpisu w rejestrze zbywca pozostaje akcjonariuszem, uprawnionym m. in. do wykonywania prawa głosu z akcji lub pobierania dywidendy. Warto rozważyć uzgodnienie określonych zasad postępowania zbywcy w powyższym okresie, w tym uregulowanie statusu ewentualnych korzyści związanych z akcjami

- **uregulowania sposobu zapłaty ceny za akcje**

Rozstrzygający charakter wpisu do rejestru akcjonariuszy powoduje odsunięcie w czasie momentu przeniesienia akcji na nabywcę i uzależnia go od decyzji podmiotu niebędącego stroną transakcji. Kwestia ta ma istotny znaczenie z punktu widzenia zapłaty ceny za akcje. W interesie nabywcy jest bowiem zapłata ceny za akcje dopiero po ich przeniesieniu na nabywcę, a w interesie zbywającego jest zabezpieczenie zapłaty takiej ceny. Wymaga to zatem wdrożenia w ramach umowy instrumentów prawnych, które uwzględnią interesy obu stron, np. rachunków escrow.

Wprowadzone przepisy nie regulują formy czynności prawnej, na podstawie której następuje przeniesienie akcji. Teoretycznie strony mają dowolność co do wyrobu formy. Niemniej jednak w ramach procedury wpisu do rejestru niezbędne jest przedłożenie dokumentów uzasadniających dokonanie wpisu. W praktyce zatem umowy sprzedaży akcji powinny być zawierane w formie pisemnej lub w formie dokumentowej.

KONTAKT



Adres



ul. Ursynowska 62
02-605 Warszawa

Kontakt

Tel. +48(22)460 55 90
Faks: +48(22)460 55 91
kancelaria@djp.pl

Strona internetowa

<http://www.djp.pl>

	<p>Łukasz Doktor <i>Adwokat</i></p> <p>Tel.: +48 22 460 55 93 Fax: +48 22 460 55 91 E-Mail: ldoktor@djp.pl</p>
	<p>Katarzyna Lewińska <i>Adwokat</i></p> <p>Tel.: +48 22 460 57 85 Fax: +48 22 460 55 91 E-Mail: klewinska@djp.pl</p>